

WCAG 2 inspectie
www.functiegebouwwijksoverheid.nl
Niveau AA

drempelvrij.nl

Utrecht, 9 oktober 2019
Stichting Accessibility
WCAG 2 inspectie www.functiegebouwwijksoverheid.nl - niveau AA
Waarmerk Drempelvrij, rapportversie 5.0

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Ondersteuning	2
Onderzoeksgegevens	4
Onderzoekscores	4
Scope van het onderzoek	4
Aantal pagina's van de steekproef.....	4
Evaluatiemethode	5
Toegepaste norm	5
Gebruikte technieken	5
Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning	5
User Agents (web browsers).....	5
Samenvatting	6
Principe 1: Waarneembaar	7
Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven.....	7
Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media	8
Richtlijn 1.3: Aanpasbaar	12
Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar	19
Principe 2: Bedienbaar	25
Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijke	25
Richtlijn 2.2: Genoeg tijd	26
Richtlijn 2.3: Toevallen	28
Richtlijn 2.4: Navigeerbaar.....	29
Principe 3: Begrijpelijk	36
Richtlijn 3.1: Leesbaar	36
Richtlijn 3.2: Voorspelbaar	37
Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer	40
Principe 4: Robuust	43
Richtlijn 4.1: Compatibel.....	43
Bijlage: Pagina's in de steekproef van het onderzoek	47

Inleiding

Dit rapport beschrijft in hoeverre uw website voldoet aan WCAG 2.0, niveau AA. In de managementsamenvatting treft u een terugkoppeling aan van de hoofdzaken uit het onderzoek en de mogelijke vervolgstappen op basis hiervan. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Waarmerk drempelvrij.nl, het Nederlandse kwaliteitsmerk voor toegankelijke websites.

WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn de internationale richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent. De richtlijnen zijn opgedeeld in vier principes (Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust). Elke richtlijn is vervolgens opgedeeld in een of meerdere meetbare succescriteria. Omdat WCAG techniek-onafhankelijk is opgesteld kan hiermee de toegankelijkheid van alle content op het web worden gemeten.

De beschrijving van enkele succescriteria zijn in dit rapport ingekort. Volledige beschrijvingen zijn te vinden in de [WCAG documentatie](#). Hoewel deze norm duidelijk genoeg is om onderzoeken goed te kunnen uitvoeren, kan de beoordeling van succescriteria op detailniveau de komende tijd veranderen. Zo is het mogelijk dat door voortschrijdend inzicht iets dat nu is afgekeurd, bij een volgende inspectie wordt goedgekeurd en vice versa.

In dit rapport worden slechts voorbeelden gegeven van aangetroffen problemen; dit is echter geen compleet overzicht. Omdat het onderzoek uit een steekproef bestaat, kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Het kan dan wel bij een volgend onderzoek worden opgemerkt.

Wanneer verbeteringen worden doorgevoerd, dient u er rekening mee te houden dat hierdoor nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan. In het rapport geven we bij ieder succescriterium een algemene toelichting, zodat u kennis heeft over de verschillende type problemen die zich kunnen voordoen.

Ondersteuning

Heeft u naar aanleiding van dit rapport inhoudelijke vragen, dan kunt u contact met ons opnemen via 030 - 23 98 270 of toetsing@accessibility.nl. Vermeldt u hierbij alstublieft de datum van het onderzoek (9 oktober 2019).

Heeft u behoefte aan meer (structurele) ondersteuning bij het toegankelijk maken van uw digitale dienstverlening, neemt u dan contact op met onze relatiemanager Ellen van Latum (06 24 64 24 95).

Onderzoeksgegevens

Type rapport	WCAG 2 niveau AA
Rapport versie	5.0
Opdrachtgever	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Onderzoeksdatum	9 oktober 2019

Onderzoekscores

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	7 / 9	2 / 5	9 / 14
Bedienbaar	4 / 9	1 / 3	5 / 12
Begrijpelijk	5 / 5	5 / 5	10 / 10
Robuust	0 / 2	0 / 0	0 / 2
Totaal	<u>16 / 25</u>	<u>8 / 13</u>	<u>24 / 38</u>

Scope van het onderzoek

- Alle pagina's op www.functiegebouwrijksoverheid.nl (URI-basis)

Tussen haken staat de motivering om een gedeelte al dan niet mee te nemen. Zie voor meer informatie, hoofdstuk 2 van de evaluatiemethode.

Aantal pagina's van de steekproef

21 (zie de bijlage voor de volledige steekproef)

Evaluatiemethode

Deze inspectie is uitgevoerd op basis van de evaluatiemethode (<http://www.drempelvrij.nl/waarmerk-2/wcag-20/evaluatiedocument>). Bij deze methode hanteren wij de uitzonderingen zoals beschreven in artikel 1, lid 4 van de [Europese richtlijn voor de toegankelijkheid van overheidswebsites en -apps](#). De uitzonderingen staan beschrijven op [DigiToegankelijk](#).

Toegepaste norm

[EN 301 549](#) (PDF, 1,9 Mb). Deze norm bevat integraal [WCAG 2.1](#).

Gebruikte technieken

Er is bij dit onderzoek vanuit gegaan dat [alle door W3C uitgebrachte technieken](#) ondersteund zijn door toegankelijkheid en dus gebruikt mogen worden.

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

User Agents (web browsers)

Bij dit onderzoek zijn de volgende webbrowsers gebruikt:

- Mozilla Firefox 69
- Google Chrome 77
- Microsoft Edge 44
- Internet Explorer 11

Samenvatting

Aan alle succescriteria van principe 3 'Begrijpelijk' is voldaan, net als aan alle succescriteria van richtlijn 1.2 'Op tijd gebaseerde media.' Dat is dus goed gedaan. Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> komen echter veel problemen voor. Er is hier veel gebruik gemaakt van niet standaard componenten van de gebruikersinterface. Het gevolg is dat deze pagina niet voldoet aan meerdere succescriteria.

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal.

Succescriterium 1.1.1 (niveau A): Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient, behalve voor de hierna vermelde situaties.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/cookies> staan twee afbeeldingen 'cookies webstatistieken' en 'cookies online enquetes', beide bevatten een tabel en hebben geen duidelijke tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient. Beter is het om de afbeelding om te zetten naar een HTML tabel. Zie ook SC 1.4.5.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> staat een knop met een loep als icoon. Dit icoon heeft geen tekstalternatief. De functie van deze knop is niet duidelijk, de enige ontdekte functie van deze knop is het sluiten van de lijst met resultaten die in beeld komt als de toetsenbordfocus op het invoerveld met placeholder 'Vind functiegroep' komt.

Uitleg van dit succescriterium

Alle belangrijke niet-tekstuele content zoals afbeeldingen, knoppen en formulier invoervelden, moeten een tekstueel alternatief of naam hebben. Dan kan de

Uitleg van dit success criterium

voorleessoftware van blinde bezoekers die informatie namelijk voorlezen. Voor sommige niet-tekstuele content, zoals video en audio, zijn aparte success criteria (1.2.1 tot en met 1.2.5). Voor success criterium 1.1.1 hoeft daarom alleen een beschrijvende naam boven die content geboden te worden.

Voor informatie over CAPTCHA, zie het desbetreffende artikel op onze website: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/captcha

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

Succescriterium 1.2.1 (niveau A): Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit success criterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Dit success criterium heeft betrekking op alles wat alleen geluid is (dus zonder beeld) of alleen videobeeld (dus zonder geluid). Hiervoor dient een volledig uitgeschreven tekst te worden geboden, zodat dezelfde informatie ook voor dove en blinde bezoekers beschikbaar is. Bij alleen videobeeld mag ook een geluidspoor

Uitleg van dit success criterium

worden geboden, waarmee alle visuele informatie aan blinde bezoekers wordt voorgelezen.

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Succescriterium 1.2.2 (niveau A): Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Voor alle gesproken tekst en andere belangrijke geluiden in een video dient ondertiteling geboden te worden. Op die manier is de informatie ook beschikbaar is voor bezoekers die doof of slechthorend zijn. Er is een uitzondering, waarbij geen ondertiteling geboden hoeft te worden: als concreet is aangegeven dat de video een media-alternatief is voor de tekst op de pagina én de video ook niet meer informatie geeft dan die tekst.

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Succescriterium 1.2.3 (niveau A): Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Alle video's hebben een goede audiodescriptie en voldoen daardoor aan dit succescriterium. De drie video's in de steekproef hebben alle drie ook een media-alternatief, maar twee van deze beschrijvingen missen de eindtitel 'Geproduceerd door de Rijksoverheid' in deze beschrijving. Het gaat om de animaties op de pagina's <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/beleid> en <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/toezicht>. Dit viel op omdat in de 'Uitgeschreven tekst' van de video op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/over/video> deze tekst wel is toegevoegd. Door het goed gebruik van audiodescripties is er geen probleem.

Uitleg van dit succescriterium

Audiodescriptie is gesproken tekst die is toegevoegd aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Vaak kan audiodescriptie in een videospeler aan of uit worden gezet. De audiodescriptie is belangrijk voor blinde bezoekers, die niet kunnen zien wat in beeld gebeurt/verschijnt.

Voor succescriterium 1.2.3 (niveau A) zijn twee uitzonderingen, waarbij geen audiodescriptie nodig is:

1. Er wordt een uitgeschreven transcript geboden. Dit transcript dient alle informatie in de video (dus beeld en geluid) in de juiste volgorde bevatten.
2. Als concreet is aangegeven dat de video een media-alternatief is voor de tekst op de pagina én de video ook niet meer informatie geeft dan die tekst.

Uitleg van dit success criterium

LET OP: bovenstaande uitzonderingen gelden niet voor succes criterium 1.2.5 (niveau AA).

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Succescriterium 1.2.4 (niveau AA): Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit success criterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Voor alle gesproken tekst en andere belangrijke geluiden in een live video dient ondertiteling geboden te worden. Het doel van dit succes criterium is om mensen die doof of slechthorend zijn in staat te stellen live video's te bekijken.

Succescriterium 1.2.5 (niveau AA): Audiodescriptie (vooraf opgenomen)

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Audiodescriptie is gesproken tekst die is toegevoegd aan het standaard audiospoor om belangrijke visuele details te beschrijven, die niet vanuit het standaard audiospoor alleen te begrijpen zijn. Vaak kan audiodescriptie in een videospeler aan of uit worden gezet. De audiodescriptie is belangrijk voor blinde bezoekers, die niet kunnen zien wat in beeld gebeurt/verschijnt.

In tegenstelling tot succescriterium 1.2.3 (niveau A), is er voor succescriterium 1.2.5 (niveau AA) geen uitzondering mogelijk en dient altijd audiodescriptie geboden te worden (indien nodig).

Zie voor meer informatie ons artikel over online video op: www.accessibility.nl/kennisbank/videotutorial

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

Succescriterium 1.3.1 (niveau A): Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> is het dialoogvenster 'Functiegroepen vergelijken' beschikbaar. In dit venster zitten twee formulier elementen (dropdowns), deze twee missen een gekoppeld label.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> heeft het zoekveld geen naam (label).

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> heeft het zoekveld geen naam (label).

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> staan in de grijze balk twee categorieën met selecties die aan en uit gezet kunnen worden. Het gaat om de vier punten onder 'Werk-/denkniveau' en om de negentien punten onder 'Salarisschalen'. Deze opties zijn eigenlijk selectievakjes die aan en uitgezet kunnen worden en om goed duidelijk te maken dat de eerste vier en de daarop volgende negentien onder een andere categorie vallen is het nodig om deze twee groepen te onderscheiden en als groep te labelen. Dit is mogelijk door gebruik te maken van een fieldset/legend combinatie. De vetgedrukte teksten zijn uitstekend geschikt als legend teksten. De visuele opmaak hoeft niet veranderd te worden, het gaat enkel om de manier waarop deze onderdelen in de code staan. De vier en negentien opties die aan en uit kunnen staan hebben ook een probleem, op dit moment is niet duidelijk welke van deze opties aan of uit staat. Deze status kan niet door software bepaald worden en is niet beschikbaar in tekst. Indien hier selectievakjes met label elementen gebruikt worden is het voor software mogelijk om te bepalen welke vakjes aan of uit staan. Andere oplossingen zijn ook mogelijk, let er op dat deze onderdelen ook niet voldoen aan een of meerdere andere succescriteria.

Op deze pagina is de tekst 'Expert modus:' niet opgemaakt als label van het selectievakje.

Op de onderstaande pagina's staan er bovenaan de pagina acht links in drie kolommen. Een van deze acht links is opgemaakt als kop van niveau 3. Deze opmaak is waarschijnlijk bedoeld om deze link aan te duiden als actief. Het probleem is dat koppen niet op deze manier gebruikt horen te worden. Door het gebruik van het broodkruimelpad is het al duidelijk welke pagina actief is. De actieve link alleen visueel anders weergegeven is in deze gevallen toegestaan. In de code kan gebruik gemaakt worden van andere oplossingen om voor hulpsoftware deze links als actief aan

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

te duiden. Hier kan gebruik gemaakt worden van elementen die dit list item nadruk geven zoals en of er kan gebruik gemaakt worden van tekstalternatieven zoals een title attribuut of een visueel verborgen tekst. Kopteksten mogen helaas niet gebruikt worden op deze manier.

<https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/project---programmamanagement/projectleider-s9-11>

<https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/kennis-en-onderzoek/wetenschappelijk-medewerker>

<https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/strategisch-adviseur/functietypering>

<https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/senior-adviseur/leerlijnen>

<https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/bedrijfsvoering/medewerker-facilitair-management/vacatures>

Op de pagina <https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/strategisch-adviseur/functietypering> is gebruik gemaakt van een em element om de teksten ‘Geraadpleegde bron’ en ‘Leeswijzer’ nadruk te geven en cursief weer te geven. Deze elementen zijn alleen bedoeld om een gedeelte van een tekst nadruk te geven. In deze gevallen gaat het om een heel p element dat nadruk krijgt. Het is niet nodig om deze teksten nadruk te geven doordat zij direct gevolgd worden door een lijst. Een andere interpretatie is dat deze teksten bedoeld zijn als kopteksten en in dat geval moeten het koppen worden. In alle gevallen moeten deze em elementen vervangen worden.

Op deze pagina staat een tabel waarin enkele rijen niet goed zijn opgemaakt. De th elementen ‘Resultaten’, ‘Speelruimte / Kaders’, ‘Kennis & Vaardigheid’ en ‘Contacten’ zeggen iets over de content van alle drie de kolommen niet alleen over de content van de linkerkolom. Het daarom beter om deze vier elementen uit te spreiden over alle drie de kolommen door gebruik te maken van het attribuut colspan en de lege th elementen weg te halen.

Op de pagina <https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/senior-adviseur/leerlijnen> staat visueel een ongeordende

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

lijst met drie punten onder de kop 'Waar leer je het?'. In de code is een ol element gebruikt in plaats van een ul element. Hiernaast zijn de teksten 'In je werk', 'In een andere werkomgeving' en 'Een passende opleiding' onterecht opgemaakt met strong elementen. Het is niet nodig om deze teksten nadruk te geven. Gebruik CSS om deze teksten anders weer te geven.

Op de pagina <https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/functiegebouw/vergelijken?jobGroupLeft=533&jobGroupRight=542> staan in de tabel onder de kop 'Vergelijk het kwaliteitenprofiel van de twee functiegroepen' twee cellen met variabele inhoud. De rechter cel bevat problemen met het goed gebruik van koppen, lijsten en verkeerd gebruik van nadruk. Ingesteld op schaal 11 heeft de tekst 'Relevant voor aandachtsgebied:' onterecht nadruk gekregen. Onder deze tekst staan zes lijsten die niet zijn opgemaakt als lijst. De tekst 'Relevant voor aandachtsgebied:' komt meerdere keren voor en elke keer gevolgd door meerdere niet goed opgemaakte lijsten. Indien deze cel ingesteld wordt op een van de andere twee schalen dan komen deze problemen ook voor.

Er zijn toegankelijkheidsproblemen gevonden in de onderzochte PDF documenten maar hiervoor is een tijdelijke uitzondering van kracht. Alle kantoorbestanden die na 23 september 2018 op een digitaal kanaal worden geplaatst moeten toegankelijk zijn op het moment dat de betreffende website of mobiele app aan de wetgeving moet voldoen. Dat is voor bestaande websites 23 september 2020, websites die ná 23 september 2018 zijn gebouwd dienen al op 23 september 2019 te voldoen. Het is echter wel aan te raden om de gevonden problemen tijdig op te lossen. Bezoekers met een visuele beperking hebben hier waarschijnlijk last van.

Let op: documenten voor actieve administratieve processen dienen altijd toegankelijk te zijn. Denk dan bijvoorbeeld aan een document met een formulier om een paspoort of vergunning aan te vragen.

Organisaties die zich beroepen op deze uitzondering, dienen in de toegankelijkheidsverklaring aan te geven welke maatregelen ter verbetering zijn genomen, welke alternatieven er worden geboden en wanneer wel aan de verplichting

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

zal worden voldaan. Zie voor de volledige uitleg <https://www.digitoegankelijk.nl/beleid/specifieke-situaties/kantoorbestandsformaten>.

De PDF-bestanden https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/binaries/content/assets/fgr/documentatie/kwiv/kwiv_deel_i_kwaliteitsraamwerk_iv_2019_02_13.pdf en https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/binaries/content/assets/fgr/documentatie/folder-fgr/folder_fgr_nederlands.pdf zijn beide niet goed getagged. In beide bestanden komen veel problemen voor. Enkele voorbeelden in de folder zijn: Het logo rijksoverheid heeft geen tekstalternatief, de kop 'Functiegebouw Rijk' is niet opgemaakt als kop. Vanaf halverwege pagina 1 zijn de rode koppen en de gewone teksten opgebouwd uit elementen die niet herkend worden. Deze content geldt nu als niet getagged. In dit document zijn alleen de lijsten en de tabel in de bijlage goed opgemaakt. Het kwaliteitsraamwerk is beter opgemaakt. Op pagina 1 staat een kop die opgemaakt is als gewone tekst, dit komt ook voor de pagina's 5 en 6. Hier zijn de vetgedrukte teksten niet opgemaakt als koppen. Op pagina 7 is de eerste rij van de tabel opgemaakt met td elementen dit moeten th elementen (tabelkoppen) worden. Op pagina 8 staat een afbeelding van tekst zonder tekstalternatief. De tabel op pagina 10 heeft geen tabelkoppen (th) in de eerste rij staan. De eventuele fouten op de pagina's 11 tot en met 17 zijn hier niet beschreven. Dit rapport geeft enkel voorbeelden van de aangetroffen problemen.

Uitleg van dit succescriterium

Alle informatie die visueel wordt overgedragen, dient ook tekstueel of semantisch (in betekenisvolle code) te worden overgedragen. Op deze manier kan de informatie ook aan blinde bezoekers worden voorgelezen. Let in het bijzonder op het volgende:

Gebruik correcte lijstmaak, namelijk voor ongeordende lijsten en voor geordende lijsten. Maak lijstitems op met elementen. Gebruik <dl>, <dt> en <dd> voor definitielijsten.

Uitleg van dit success criterium

Maak alle koppen correct op, namelijk met <h1> tot en met <h6> elementen. Gebruik <caption> voor de kop van een tabel en <legend> voor de kop van een groep (<fieldset>) formulierelden.

Gebruik <table> voor datatabelen. Maak rij- en kolomkoppen op met <th> en datacellen met <td>. Voeg zo nodig het attribuut scope of de attributen id en headers toe om associaties te maken. Zeer eenvoudige datatabelen van 2 kolommen, zonder kolomkoppen hebben geen rijkoppen nodig.

Bied namen aan invoervelden en groepeer bij elkaar horende velden. Zie voor meer informatie ons artikel: www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

Succescriterium 1.3.2 (niveau A): Betekenisvolle volgorde

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Content dient in een betekenisvolle volgorde in de broncode te staan. De voorleessoftware van blinde bezoekers kan de informatie dan correct voorlezen. Een voorbeeld waarbij dit verkeerd gaat: wanneer op een vraagteken-icoon wordt geklikt, verschijnt visueel naast het icoon een uitleg. Deze informatie staat in de broncode echter onderaan de pagina en niet direct onder het icoon. Hierdoor kan de informatie niet direct worden voorgelezen aan blinde bezoekers.

Uitleg van dit success criterium

Voor HTML-pagina's is de leesvolgorde te testen door de website zonder stylesheets te bekijken. In Firefox kan dit door in het menu te gaan naar: Beeld - Paginastijl - Geen Stijl.

Succescriterium 1.3.3 (niveau A): Zintuiglijke eigenschappen

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Instructies mogen niet alleen afhankelijk zijn van vorm, omvang, locatie, oriëntatie of geluid. Meer toelichting:

Vorm:

Denk aan bijvoorbeeld een legenda: informatie door stippellijnen, driehoeken etc. dient ook tekstueel overgebracht te worden.

Omvang:

Bijvoorbeeld: hoe groter een zoekwoord getoond wordt, hoe meer resultaten er voor zijn. Die informatie dient ook tekstueel te worden overgebracht.

Locatie:

'Links vind je gerelateerde artikelen' is bijvoorbeeld niet te begrijpen voor blinde

Uitleg van dit success criterium

bezoekers, tenzij ‘gerelateerde artikelen’ ook bovenaan die lijst met artikelen staat.

Symbolen en iconen:

Bied altijd een goed tekstueel alternatief, zodat de informatie ook aan blinde bezoekers kan worden voorgelezen (zie ook succescriterium 1.1.1)

Geluid:

Dit komt niet vaak voor. Denk bijvoorbeeld aan geluid dat aangeeft dat een quizvraag goed is beantwoord. Deze informatie dient ook tekstueel te worden geboden.

Oriëntatie:

Dit komt ook niet vaak voor. Denk aan bijvoorbeeld een icoon dat schuin een andere betekenis heeft, dan rechtopstaand.

Voor eisen met betrekking tot kleur zie Richtlijn 1.4.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

Succescriterium 1.4.1 (niveau A): Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Als informatie alleen wordt overgebracht door kleurverschillen, dan kan deze informatie mogelijk niet waargenomen worden door slechtziende of kleurenblinde bezoekers. Het is daarom van belang dat de informatie ook op een andere, niet-kleurafhankelijke manier wordt overgebracht.

Voorbeelden:

- Zorg dat een link niet alleen door middel van een ander kleurgebruik herkenbaar is als link, maar tevens door onderstreping of een andere visuele hint.
- Bied informatie over de verkeerd ingevulde formulervelden niet alleen door middel van kleur (“de rode velden zijn verkeerd ingevuld”), maar ook tekstueel.

Dit succescriterium richt zich specifiek op kleurperceptie. Andere vormen van perceptie worden behandeld in Richtlijn 1.3 inclusief softwarematige toegang tot kleur en andere codering van visuele presentatie.

Succescriterium 1.4.2 (niveau A): Geluidsbediening

Als een geluidswaergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Omdat blinde bezoekers met voorleessoftware de website laten voorlezen, kan geluid dat automatisch afspeelt zeer storend zijn. Het beste is om geluid nooit automatisch te laten afspelen. Als dit toch wordt gedaan, zorg er dan voor dat het geluid binnen 3 seconden stopt of dat het gestopt/gepauzeerd kan worden met een knop aan het begin van de pagina. Een knop om het volume zachter te zetten of helemaal uit is ook een goede oplossing.

Succescriterium 1.4.3 (niveau AA): Contrast (minimum)

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen:

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bij de videospeler is een probleem met contrast aangetroffen. De knop 'Download deze video' is uit te klappen, hieronder staan de verschillende te downloaden bestanden. Onderdeel van deze drie links zijn de grijze teksten 'Video | mp4', 'Audio | mp3' en 'Caption', deze teksten hebben een contrast van 4,1:1 met de grijze achtergrond. Let op: Zonder deze fout zou het downloaden van de video's geldig zijn als alternatief voor alle problemen met betrekking tot de videospelers op de onderstaande pagina's. Een alternatief is alleen geldig indien deze helemaal toegankelijk is.

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/over/video>

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/beleid>

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/toezicht>

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> zijn de acht verschillende functiefamilies aangegeven met een andere achtergrondkleur. De gele achtergrond van 'Beleid' heeft een contrast van 1,3:1 en de groenblauwe achtergrond van 'Bedrijfsvoering' heeft een contrast van 1,8:1.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> staat de lightbox 'Functiegroep wijzigen'. In deze lightbox is het altijd mogelijk om al de

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

verschillende salarisschalen te selecteren. Ook de lichtgrijze schalen zijn selecteerbaar, deze moeten daarom voldoende contrast hebben voor (1,3:1) en na selectie (1,4:1).

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/vergelijken?jobGroupLeft=533&jobGroupRight=542> staan de witte links 'Senior Adviseur Bedrijfsvoering' en 'Bedrijfsvoering' op een groenblauwe achtergrond met een contrast van 1,3:1.

Uitleg van dit succescriterium

Het doel van dit succescriterium is om voldoende contrast te bieden tussen de tekstkleur en de achtergrondkleur, zodat de tekst goed kan worden gelezen door kleurenblinde of slechtziende bezoekers.

Met het gratis programma Contrast Analyser is het mogelijk om het contrast te meten. Meer informatie: www.accessibility.nl/kennisbank/tools/kleurcontrast.

Succescriterium 1.4.4 (niveau AA): Herschalen van tekst

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> staan acht verschillende functiefamilies met hun functiegroepen. Indien de muis op een van de functiegroepen staat komt er meer informatie in beeld. Deze functie moet beschikbaar blijven bij herschalen en ook voldoen aan succescriterium 1.4.13. Indien de pagina bij

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

een resolutie van 1024x768 naar 200% geschaald wordt komt deze content niet meer in beeld. Deze situatie is te herkennen aan het weergeven van de functiefamilies in een kolom in plaats van meerdere kolommen.

Uitleg van dit succescriterium

Voor slechtziende bezoekers is het belangrijk dat de tekst op een pagina moet kunnen worden vergroot tot 200%. Zorg ervoor dat hierbij geen informatie ontbreekt. Bijvoorbeeld wanneer tekst buiten een kader valt en daardoor niet meer te lezen is of wanneer deze buiten beeld komt te staan, zonder dat gescrold kan worden.

De pagina's kunnen eenvoudig tot 200% ingezoomd worden in Google Chrome (Windows) bij een resolutie van 1024 x 768.

Succescriterium 1.4.5 (niveau AA): Afbeeldingen van tekst

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, wordt tekst gebruikt in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen:

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

De afbeeldingen met tabellen op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/cookies> zijn afbeeldingen met tekst. Dit is niet toegestaan omdat het belangrijke informatie bevat. Plaats deze informatie via een HTML tabel.

Uitleg van dit success criterium

Voor bezoekers met een visuele beperking is het belangrijk dat tekst met HTML wordt geplaatst en niet op afbeeldingen. Tekst in HTML is namelijk met een eigen stylesheet naar wensen op te maken. In een eigen stylesheet kies je bijvoorbeeld voor- en achtergrondkleur, lettertype of lettergrootte, zodat de tekst aangepast wordt aan jouw wensen.

Een manier waarop dit eenvoudig kan worden getest, is door alles op de webpagina te selecteren (CTRL + a / Cmd + a). Doordat alles geselecteerd wordt, is direct te zien welke tekst op afbeeldingen staat en welke in HTML.

Principe 2: Bedienbaar

componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijke

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

Succescriterium 2.1.1 (niveau A): Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> zijn meerdere onderdelen niet met het toetsenbord te bedienen. De filteropties 'Werk-/denkniveau' en 'Salarisschalen' zijn niet met het toetsenbord te bereiken en hierdoor niet met te bedienen met het toetsenbord. Ook de componenten 'Functiegroep: Kies een functiegroep', 'Expert modus:' en 'Uitleg i' zijn niet met het toetsenbord te bedienen. De lightbox 'Heb je hulp nodig?' is niet met het toetsenbord te sluiten. Alle functiegroepen op deze pagina hebben tooltips die alleen zichtbaar worden als de muis op de link staat. Deze verborgen teksten zijn verborgen met `visibility:hidden`. Deze manier van verbergen verbergt deze content ook voor hulpsoftware. Hierdoor is deze informatie niet beschikbaar voor toetsenbord gebruikers.

Uitleg van dit succescriterium

Alle functionaliteit op de website dient bediend te kunnen worden met het toetsenbord.

Uitleg van dit success criterium

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website alleen te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes) om door de website te navigeren.

Succescriterium 2.1.2 (niveau A): Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Het mag nooit zo zijn dat een bezoeker "vast" komt te zitten, wanneer hij of zij met het toetsenbord navigeert. Denk bijvoorbeeld aan een menu, waar men niet meer uit kan 'tabben'.

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website enkel te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes in een formulier) om door de website te navigeren.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

Succescriterium 2.2.1 (niveau A): Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Als een bezoeker beperkt de tijd heeft om iets te lezen of de doen op de pagina, dient de mogelijkheid geboden te worden om de tijd uit te zetten, aan te passen (tot ten minste tien keer de standaard tijdperiode) of te verlengen (minstens tien keer). Dit succescriterium is vooral belangrijk voor blinde en cognitief beperkte bezoekers. Let in het bijzonder op:

Formulieren:

Als de sessie binnen een bepaalde tijd verloopt, dient deze te kunnen worden uitgezet, aangepast of verlengd.

Banners, sliders, scrollende content:

Beweging moet kunnen worden gepauzeerd, zodat de bezoeker de tijd heeft om de informatie te lezen / functionaliteit te bedienen.

Refresh:

Voorkom dat de pagina automatisch ververs na een bepaalde tijd.

Dit succescriterium moet in samenhang met Succescriterium 3.2.1 worden beschouwd, dat limieten stelt aan veranderingen van content of context als gevolg van een gebruikersactie.

Succescriterium 2.2.2 (niveau A): Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

De achtergrond op de pagina <https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/> is te pauzeren door de link 'Pauzeer diashow' (en 'Speel diashow af') te gebruiken. Op dit moment is deze knop niet helemaal toegankelijk en geldt deze niet als manier om de beweging te pauzeren. Deze link voldoet niet aan het succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar. Als deze pauzeknop wel toegankelijk wordt gemaakt is dit een goede manier om de video te pauzeren en vervalt deze bevinding.

Uitleg van dit succescriterium

Bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende content, kan bezoekers afleiden bij het gebruik van de rest van de pagina. Voorkom dit type content of bied de mogelijkheid om de beweging te stoppen of te pauzeren.

Voor eisen gerelateerd aan knipperende of flitsende content zie Richtlijn 2.3.

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

Succescriterium 2.3.1 (niveau A): Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Voorkom sterk flitsende content. Dit kan epilepsie aanvallen veroorzaken bij sommige bezoekers.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

Succescriterium 2.4.1 (niveau A): Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit successcriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg ervoor dat blinde bezoekers en toetsenbordgebruikers blokken herhalende content kunnen overslaan, zodat zij direct bij de hoofdcontent kunnen komen. Denk bij blokken herhalende content aan alles dat zich op meerdere pagina's herhaalt: menu's, een zoekveld, logo etc. De beste manier om het overslaan van herhalende content mogelijk te maken, is door bovenaan de pagina een skiplink te bieden die direct naar de hoofdcontent leidt. Zorg ervoor dat de link zichtbaar wordt, wanneer deze met het toetsenbordfocus ontvangt. Zie onze website als voorbeeld: www.accessibility.nl

Succescriterium 2.4.2 (niveau A): Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Meerdere pagina's hebben geen paginatitel. Het gaat onder andere om de homepage <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/> en om het nieuwsbericht op <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/nieuws/2019/kwaliteitsraamwerk-informatievoorziening-kwiv-geactualiseerd> en om alle pagina's van het subdomein <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw>.

Er zijn toegankelijkheidsproblemen gevonden in de onderzochte PDF documenten maar hiervoor is een tijdelijke uitzondering van kracht. Alle kantoorbestanden die na 23 september 2018 op een digitaal kanaal worden geplaatst moeten toegankelijk zijn op het moment dat de betreffende website of mobiele app aan de wetgeving moet voldoen. Dat is voor bestaande websites 23 september 2020, websites die ná 23 september 2018 zijn gebouwd dienen al op 23 september 2019 te voldoen. Het is echter wel aan te raden om de gevonden problemen tijdig op te lossen. Bezoekers met een visuele beperking hebben hier waarschijnlijk last van.

Let op: documenten voor actieve administratieve processen dienen altijd toegankelijk te zijn. Denk dan bijvoorbeeld aan een document met een formulier om een paspoort of vergunning aan te vragen.

Organisaties die zich beroepen op deze uitzondering, dienen in de toegankelijkheidsverklaring aan te geven welke maatregelen ter verbetering zijn genomen, welke alternatieven er worden geboden en wanneer wel aan de verplichting zal worden voldaan. Zie voor de volledige uitleg <https://www.digitoegankelijk.nl/beleid/specifieke-situaties/kantoorbestandsformaten>.

De PDF-bestanden https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/binaries/content/assets/fgr/documentatie/kwiv/kwiv_deel_i_kwaliteitsraamwerk_iv_2019_02_13.pdf en https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/binaries/content/assets/fgr/documentatie/folder-fgr/folder_fgr_nederlands.pdf hebben beide geen paginatitel. Deze titel kan aangegeven worden in de bestandseigenschappen van een PDF-bestand.

Uitleg van dit successcriterium

Bied een duidelijke, beschrijvende titel voor webpagina's. Gebruik hiervoor in HTML het title element. Een goede titel is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen. Het biedt een belangrijk hulpmiddel bij het navigeren door de website; men weet direct waar een pagina over gaat.

Succescriterium 2.4.3 (niveau A): Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> is het mogelijk om verschillende lightboxen te openen. De eerste keer dat deze pagina gestart wordt staat de lightbox 'Functiegroep wijzigen' open. Ook de componenten 'Functiegroepen vergelijken' en 'Uitleg i' openen lightboxen. Er zijn verschillende regels voor de toetsenbordfocus met betrekking tot lightboxen. De eerste regel is dat de toetsenbordfocus in deze lightbox moet blijven zolang deze open staat. De tweede regel is dat het sluiten van de lightbox de toetsenbordfocus terugzet op de component die deze lightbox opende. Bijvoorbeeld: het openen van de lightbox 'Uitleg i' zet de focus op de het kruis rechtsboven en niet op de rest van de pagina. Het sluiten van de lightbox zet de toetsenbord focus terug op de component 'Uitleg i'.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg dat de tabvolgorde door webpagina's logisch is, wanneer men met het toetsenbord navigeert. Als bijvoorbeeld een lightbox wordt geopend, dient de toetsenbordfocus direct in de lightbox te komen en dient niet uit de lightbox getabt te kunnen worden, voordat deze is afgesloten. Een ander voorbeeld: een

Uitleg van dit success criterium

knop met 'Meer opties' klappt uit, de opties verschijnen eronder. Als echter verder wordt getapt, is de eerste optie niet het eerstvolgende item dat toetsenbordfocus ontvangt.

Succescriterium 2.4.4 (niveau A): Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/> staat een link naar het nieuwsoverzicht voor de link 'Nieuws'. Deze link wordt geactiveerd als op de bewegende achtergrond geklikt wordt. Deze link heeft geen tekst die gebruikt kan worden om het linkdoel te bepalen.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/cookies> staan de links met als tekstalternatief 'Cookies webstatistieken' en 'Cookies online enquêtes' deze links geven de afbeelding vergroot weer. Dit doel blijkt niet uit de linktekst of context van deze links. De links 'Vergroot afbeelding' hebben geen context met de voorgaande link en hierdoor is het doel van deze twee links ook niet duidelijk.

Uitleg van dit success criterium

Bied een duidelijke linktekst, die aangeeft waar de link naartoe verwijst. Wees voorzichtig met links als 'klik hier' en 'lees verder'. Deze zijn alleen toegestaan, wanneer de omliggende context voldoende extra toelichting biedt. Denk hierbij aan de zin waar de link in staat of de kolomkop in een tabel. Het beste is echter om de linktekst zelf duidelijk genoeg te maken, zodat een blinde bezoeker direct weet waar een link naartoe verwijst, wanneer hij van link naar link 'springt'.

Succescriterium 2.4.5 (niveau AA): Meerdere manieren

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Er is op dit moment maar één manier om alle pagina's binnen deze website te vinden en dat is door het volgen van links. Er is een alternatieve manier nodig om de verschillende pagina's te kunnen vinden. Dit kan op verschillende manieren bereikt worden. De twee bekendste methodes zijn het gebruik maken van een sitemap of gebruik maken van een zoekfunctie.

<https://www.functiegebouwwijksoverheid.nl/>

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat iedere pagina op de website op minstens twee verschillende manieren te bereiken is. Bijvoorbeeld door naast de standaard navigatie tevens een zoekveld of sitemap te bieden. Een uitzondering is een formulier of test die uit meerdere stappen bestaat: de stappen na de eerste pagina hoeven niet op een andere manier bereikbaar te zijn. Dit succescriterium helpt bezoekers met verschillende type beperkingen om content op de website te kunnen vinden.

Succescriterium 2.4.6 (niveau AA): Koppen en labels

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

De koppen en labels (in een formulier) dienen altijd een goede beschrijving te bieden van het doel of onderwerp. Dit is belangrijk voor bezoekers met verschillende beperkingen: goede koppen en labels zijn essentieel om de content (snel) te kunnen begrijpen. Blinde bezoekers kunnen bijvoorbeeld een overzicht opvragen van alle koppen op de pagina en op die manier snel een beeld krijgen van de inhoud.

Voorbeeld: een kop als "Meer informatie" kan een betere beschrijving krijgen. Bijvoorbeeld "Meer informatie over voorleessoftware".

Succescriterium 2.4.7 (niveau AA): Focus zichtbaar

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Dit succescriterium kijkt alleen maar of de focus op enige manier zichtbaar is. Indien er gebruik gemaakt is van een niet-standaard manier op de focus indicator vorm te geven gelden er aanvullende eisen. De resultaten van deze test zijn terug te vinden onder succescriterium 1.4.11. Op alle pagina's is de toetsenbordfocus aangepast.

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/>

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/> is de toetsenbordfocus niet zichtbaar als deze op de link 'Pauzeer diashow' / 'Speel diashow af' staat.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/cookies> is de toetsenbordfocus niet zichtbaar op de links 'cookies webstatistieken', 'Vergroot afbeelding', 'cookies online enquetes' en 'Vergroot afbeelding'.

Op de onderstaande pagina's is de toetsenbordfocus niet zichtbaar als deze in de videospeler op het onderdeel 'Volume Slider' komt. In de focus volgorde komt deze na

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

de knop 'Geluid uit'. Na de knop 'Ondertiteling aan' komt de focus onzichtbaar op de radiobutton 'None' en na de knop 'Ondertiteling uit' komt de focus onzichtbaar op de radiobutton 'Nederlandse'.

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/over/video>

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/beleid>

<https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/toezicht>

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> is de focus niet zichtbaar op de links in de zoekresultaten. De focus is ook niet zichtbaar op de links 'Uitvoering' tot en met 'Strategisch Beleidsmedewerker'. De focus is op deze pagina ook niet zichtbaar op de blauwe knoppen in de lightboxen. Het gaat om de knoppen 'Toepassen' (indien beschikbaar) en om de knop 'Vergelijken'.

Op pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/dezepaginabestaatniet> is het niet zichtbaar als de toetsenbordfocus op de drie links naar de homepage, het nieuwsoverzicht en de veelgestelde vragen staat.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat altijd visueel zichtbaar is waar de toetsenbordfocus zich bevindt, wanneer met het toetsenbord wordt genavigeerd.

Dit succescriterium kan getoetst worden door de gehele website enkel te bedienen met het toetsenbord. Gebruik de toetsen 'Tab', 'Enter', 'Spatie' en in sommige gevallen de pijltoetsen (bijvoorbeeld bij keuzerondjes in een formulier) om door de website te navigeren.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

Succescriterium 3.1.1 (niveau A): Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Geef de belangrijkste taal van pagina's aan, zodat voorleessoftware van blinde bezoekers de informatie op de pagina correct kan voorlezen.

Voor HTML pagina's dient de taal aangegeven te worden met een 'lang' attribuut:
<html lang="nl">

Gebruik op XHTML pagina's zowel het xml:lang als het lang attribuut:
<html xml:lang="nl" lang="nl">

De taalcodes voor veelgebruikte talen: Engels: "en" of "en-US", Duits: "de", Frans: "fr", Fries: "fy". Zie voor overige taalcodes: <http://xml.coverpages.org/iso639a.html>

Succescriterium 3.1.2 (niveau AA): Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinsdelen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Wanneer ergens een andere taal wordt gebruikt dan de basistaal van de pagina (zie succescriterium 3.1.1), dient hiervoor in de code een taalwisseling te worden aangegeven. Dan kan voorleessoftware van blinde bezoekers die informatie op de juiste manier voorlezen. Het gaat bij dit succescriterium om zinsdelen of zinnen. Voor 1 woord hoeft geen taalwisseling aangegeven worden. Als een heel menu een andere taal heeft, dient hiervoor wel een taalwisseling te worden aangegeven.

Voor HTML pagina's dient de taalwisseling aangegeven te worden met een 'lang' attribuut. Bijvoorbeeld:

```
<p>Hieronder volgt de informatie in het Engels:</p>
```

```
<p lang="en">First, there is...</p>
```

Gebruik op XHTML pagina's zowel het xml:lang als het lang attribuut:

```
<p xml:lang="en" lang="en">First, there is...</p>
```

De taalcodes voor veelgebruikte talen: Engels: "en" of "en-US", Duits: "de", Frans: "fr", Fries: "fy".

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

Succescriterium 3.2.1 (niveau A): Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat geen grote wijzigingen plaatsvinden, wanneer onderdelen van de interface toetsenbord focus krijgen (dus wanneer er nog niet op wordt geklikt). Denk aan bijvoorbeeld links, knoppen en formulier invoervelden.

Succescriterium 3.2.2 (niveau A): Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat geen grote wijzigingen plaatsvinden, wanneer iets ingevoerd of veranderd wordt in een formulier invoerveld.

Uitleg van dit success criterium

Voorbeelden van grote wijzigingen: de pagina ververst, er wordt een nieuw venster geopend of de pagina verandert zodanig, dat deze een andere betekenis heeft gekregen.

Succescriterium 3.2.3 (niveau AA): Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Zorg voor een consistente navigatie: toon menu's, links en zoekvelden die op meerdere pagina's voorkomen altijd op dezelfde plaats.

Succescriterium 3.2.4 (niveau AA): Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Een onderdeel van de interface, dient altijd met dezelfde naam te worden aangeduid. Let er bijvoorbeeld op dat een contactpagina in het menu niet de ene keer 'contact' en de andere keer 'vraag stellen' wordt genoemd.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

Succescriterium 3.3.1 (niveau A): Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit successcriterium

Zorg voor goed identificerende foutmeldingen, wanneer een formulier niet kan worden verstuurd. Verwijs tekstueel naar het invoerveld dat niet correct is ingevuld. Vermijd woorden als 'dit veld is verkeerd ingevuld'. Voor blinde bezoekers is het namelijk beter om concreet de naam van het veld te noemen.

Zie voor meer informatie ons artikel over formulieren:

www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

Succescriterium 3.3.2 (niveau A): Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Bied bij formulier invoervelden duidelijke labels en instructies, zodat het voor alle bezoekers duidelijk is wat ingevuld dient te worden. Instructie dienen zowel voor ziende bezoekers als voor blinde bezoekers te achterhalen zijn.

Zie voor meer informatie ons artikel over formulieren:

www.accessibility.nl/kennisbank/artikelen/toegankelijke-formulieren-in-webrichtlijnen-2

Succescriterium 3.3.3 (niveau AA): Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit succescriterium

Indien mogelijk is het goed om suggesties te bieden, wanneer een formulier verkeerd is ingevuld. Probeer naast een goed identificerende foutmelding (zie succescriterium 3.3.1), dus ook een suggestie ter verbetering te bieden. Dit mag een algemene suggestie zijn.

Uitleg van dit success criterium

Bijvoorbeeld: "controleer of het e-mailadres het volgende formaat heeft: naam@domein.nl".

Een concretere suggestie: een suggestie als: "bedoelde u de plaats 'Leiden?', als 'Lieden' is ingevoerd. Hoewel dit heel goed is, hoeven suggesties uiteraard niet altijd zo concreet geboden te worden.

Succescriterium 3.3.4 (niveau AA): Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken:

De onderzochte set webpagina's voldoet aan dit succescriterium.

Er zijn geen problemen gevonden.

Uitleg van dit success criterium

Zorg voor foutpreventie bij formulieren voor wettelijke verplichtingen, financiële transacties, het aanpassen van persoonsgegevens in een database of het doorgeven van testuitslagen. Bied gebruikers bijvoorbeeld voor het uiteindelijke versturen van zo'n formulier de mogelijkheid om de gegevens te controleren en aan te passen.

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Succescriterium 4.1.1 (niveau A): Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> staan niet unieke id's. Het gaat om de id's 'payment-1' tot en met 'payment-19' en 'exampleModalLabel', alle twintig id's komen twee keer voor. Dit kan parser errors veroorzaken, wat problemen kan geven met hulpsoftware.

Uitleg van dit succescriterium

Webpagina's moeten kunnen parsen. Oftewel, de pagina mag geen grammaticale fouten bevatten. Er wordt gecontroleerd op:

- Volledige en correcte begin- en eindtags. Bijvoorbeeld: `<td>tekst</td>`
- Elementen dienen op het juiste niveau (de juiste plaats) weer te worden afgesloten. Een fout voorbeeld: `lijstitem`

Uitleg van dit success criterium

In bovenstaande voorbeeld had `` gebruikt moeten worden vóór ``

- Gebruik geen dubbele attributen. Bijvoorbeeld: ``
- Zorg ervoor dat de waarden van id attributen uniek zijn voor die pagina. Op 1 pagina mag een id-waarde dus slechts 1 keer voorkomen.

We raden aan om pagina's te valideren. Hierbij wordt op meer zaken gecontroleerd dan voor dit succescriterium vereist is. Als een pagina valideert, kan in ieder geval met zekerheid gesteld worden dat de hierboven genoemde problemen niet voorkomen. De officiële W3C validator: validator.w3.org.

Het is ook mogelijk om meerdere webpagina's tegelijkertijd in een keer te valideren. Zie hiervoor: www.htmlhelp.com/tools/validator/batch

Succescriterium 4.1.2 (niveau A): Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/senior-adviseur/leerlijnen> staat onder de kop 'Leerlijnen' een select element zonder naam. Deze selectie heeft twee opties 'Schaal 11 naar schaal 12' en 'Schaal 12 naar schaal 13'.

De onderzochte set webpagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/vergelijken?jobGroupLeft=533&jobGroupRight=542> staan in de tabel onder de kop 'Vergelijk het kwaliteitenprofiel van de twee functiegroepen' twee select elementen zonder naam. Deze twee selecties hebben meerdere opties en staan standaard ingesteld op 'Schaal 9' voor de linkerkolom en 'Schaal 11' voor de rechterkolom.

Op de pagina <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw> is gebruik gemaakt van meerdere aangepaste componenten van de gebruikersinterface. In de grijze balk hebben de elementen 'VMBO' tot en met '19' geen duidelijke rol en geen duidelijke status. Het invoerveld met placeholder 'Vind functiegroep' heeft geen naam. De knop met het loep icoon heeft geen naam.

In de blauwe balk hieronder staat de component 'Functiegroep: Kies een functiegroep', deze heeft geen rol. Hiernaast staat een selectievakje naast de tekst 'Expert modus:', deze heeft geen naam. Het selectievakje is verborgen met display:none, dit maakt het element ook onzichtbaar voor hulpsoftware (en dit is ook de reden dat dit element niet met het toetsenbord te bedienen is). De component 'Uitleg i' heeft geen rol.

Uitleg van dit succescriterium

Zorg ervoor dat de naam en rol van onderdelen van de interface door software te begrijpen zijn. Zo is bijvoorbeeld bij `Homepage Accessibility` de rol: link en de naam: 'Homepage Accessibility'. Wanneer echter een afbeelding wordt gebruikt (met JavaScript klikbaar gemaakt) in plaats van een "`<a href=...`", zou de rol niet te achterhalen zijn door software en kan bijvoorbeeld aan blinde bezoekers niet worden voorgelezen dat het hier een link betreft.

Voor formulier invoervelden dienen ook de toestanden, eigenschappen en/of waarden door software bepaald te kunnen worden. Dit kan verkeerd gaan, wanneer JavaScript op een foutieve manier wordt toepast.

Uitleg van dit success criterium

Meer informatie over het aangeven van de naam, rol, waarde en toestand van HTML elementen: www.w3.org/TR/2012/NOTE-WCAG20-TECHS-20120103/H91

Bijlage: Pagina's in de steekproef van het onderzoek

- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/contact>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/cookies>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/toegankelijkheid>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/nieuws>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/nieuws/2019/kwaliteitsraamwerk-informatievoorziening-kwiv-geactualiseerd>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/mijn-loopbaan/kwaliteitsraamwerk-informatievoorziening-kwiv>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/over/video>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/beleid>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/toezicht>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/project---programmamanagement/projectleider-s9-11>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/kennis-en-onderzoek/wetenschappelijk-medewerker>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/strategisch-adviseur/functietypering>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/advisering/senior-adviseur/leerlijnen>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/dezepaginabestaatniet>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/functiefamilies/bedrijfsvoering/medewerker-facilitair-management/vacatures>
- <https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/functiegebouw/vergelijken?jobGroupLeft=533&jobGroupRight=542>
- https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/binaries/content/assets/fgr/documentatie/kwiv/kwiv_deel_i_kwaliteitsraamwerk_iv_2019_02_13.pdf
- https://www.functiegebouwrjksoverheid.nl/binaries/content/assets/fgr/documentatie/folder-fgr/folder_fgr_nederlands.pdf